

10 tips om hur du beskriver nyttan med energieffektivisering i fastigheter

Goda initiativ runt om i landet fastnar ofta i politiska beslutsprocesser – detta gäller även energieffektivisering. Samtidigt är en effektivare energianvändning i fastigheter en central del i arbetet för att klara Sveriges klimat- och energimål. Därför har vi tagit fram 10 tips om hur ni kan beskriva projekt för att tydliggöra nyttorna och på så sätt underlätta för beslutsfattare att ge klartecken för energieffektivisering av just era fastigheter.

1. Koppla till kommunens och politikernas mål

Har kommunen eller politikerna uppsatta mål för energianvändningen, klimatpåverkan, fossilfrihet eller energieffektivisering? Beskriv kort varför projektet är en viktig del av det långsiktiga klimatarbetet och hur mycket projektet bidrar till att nå olika mål. Du kan även visa hur projektet bidrar till regionala, nationella och globala mål.

2. Beskriv klimat- och miljönyttan

När energianvändningen minskar, så minskar också påverkan på klimat och miljö. Oavsett om det är fjärrvärme eller el som minskar, så kan den frigjorda energin användas i till exempel industrin eller transporterna där den kan ersätta fossila bränslen och råvaror. Minskad elanvändning minskar dessutom belastningen på elnätet.

3. Konkretisera utsläppsminskningar

Översätt utsläppsminskningar till något som är lätt att relatera till. En genomsnittlig bil i den svenska bilparken släppte under 2020 ut 1,7 ton koldioxid. Så om ditt projekt minskar utsläppen av växthusgaser med 1 000 ton kan det jämföras med de årliga utsläppen från 600 genomsnittliga bilar.

4. Jämför investeringen med den totala besparingen

Jämför investeringskostnaden med hur mycket som sparas in genom sänkta energikostnader under hela projektets livslängd, enligt [livscykelkostnadsberäkningar](#). Ett alternativ är att räkna ut den så kallade internräntan för projektet. Ta gärna reda på hur ekonomen i din kommun vill ha lönsamheten redovisad.

5. Jämför besparingen med kommunens utgifter

Besparingar som görs när energikostnaderna minskar kan användas till andra nyttiga ändamål i

kommunen. Jämför de sänkta energikostnaderna med exempelvis löner till förskollärare (omkring 550 000 kronor per år i lönekostnad), kostnaden för en ny skateboardpark eller annat som är aktuellt i kommunen.

6. Beskriv vilka ytterligare nyttor projektet medför

Energieffektivisering bidrar till bättre inomhusmiljö och ger nöjdare hyresgäster. Det skapar lokala arbetstillfällen och gör bostadsområden mer attraktiva. När byggnaderna renoveras kan man dessutom komma i kapp med eftersatt underhåll och slippa dyra blyttutryckningar. Läs mer om mervärden [här](#).

REGIONALA, NATIONELLA OCH GLOBALA MÅL

Många kommuner har ambitiösa energi- och klimatmål, som energieffektivisering av byggnader direkt bidrar till. Men det finns också regionala, nationella och globala mål som projektet kan bidra till.

Länsstyrelserna fick 2019 i uppdrag av regeringen att ta fram nya långsiktiga regionala energi- och klimatstrategier. Alla strategier finns samlade på [hemsidan](#) för länsstyrelsernas energi- och klimatarbete.

Sveriges riksdag har antagit [målen](#) att vi ska ha 50 procent effektivare energianvändning år 2030 och noll nettoutsläpp av växthusgaser år 2045. Sverige har även ett energipolitiskt mål om 100 procent förnybar elproduktion till år 2040.

FN:s medlemsländer antog 2015 agenda 2030 med sjutton [globala mål](#) som ska uppnås till 2030. Energieffektivisering bidrar bland annat till de globala målen "hållbar energi för alla" och "hållbara städer och samhällen".

7. Förklara varför just detta projekt är viktigt

Beskriv kort vilka fastigheter som ingår i projektet – och varför det är angeläget att effektivisera just dessa. Är energianvändningen särskilt hög i dessa fastigheter? Är renoveringsbehovet särskilt stort? Ligger fastigheterna i ett utsatt område i behov av upprustning?

8. Undvik komplicerat språk

De flesta politiker som är invalda i kommunala nämnder är fritidspolitiker som ofta saknar djupare kunskaper om energieffektivisering. Förenkla språket så mycket som möjligt genom att undvika tekniska termer och begrepp. Förklara vinsten i kronor och mervärden – inte bara i kWh.

9. Om ni använder EnOff-modellen: Visa på fördelarna

Upphandlingsmodellen [EnOff](#) innebär att energi-besparande åtgärds paket genomförs stegvis, vilket innebär att kostnaderna för energi-effektiviseringen också tas successivt. Det stegvisa genomförandet säkerställer också att det finns en samsyn avseende åtgärder, kostnader och resultat genom hela projektet.

10. Skriv en kort sammanfattning

Skriv en kort sammanfattning av projektet, helst på högst en sida. Där sammanfattas besparingar, jämförelser och fördelar, till exempel med utgångspunkt i de tips som listats här.

KLIMATNYTTAN AV ENERGIEFFEKTIVISERING

All energieffektivisering bidrar till minskad resursanvändning och lägre klimatpåverkan. Exakt hur stor klimatnytta blir beror på vilken energi som sparas – fjärrvärme, el eller olja.

Minskad användning av fjärrvärme: enligt energiföretagen är koldioxidutsläppen från fjärrvärme i genomsnitt 49 gram per kWh i Sverige och på [hemsidan](#) finns specifika miljövärden för alla nät i Sverige. Men den största nyttan är att biobränslen i stället kan användas för andra ändamål och då ersätta fossila bränslen och råvaror.

Minskad användning av olja: enligt energiföretagen är utsläppen från olja cirka 290 gram per kWh.

Minskad användning av el: Sveriges elproduktion är nästan utsläppsfri och när man beskriver klimatpåverkan av elanvändningen i exempelvis en byggnad brukar man utgå från de låga utsläppen från ”svensk elmix” (47 g CO₂/kWh enligt [naturvårdsverket](#)). Men när man minskar elanvändningen blir den verkliga klimatnyttan betydligt större. Varje sparad kWh i bebyggelsen kan användas exempelvis för att elektrifiera industrin och transporterna, eller exporteras för att ersätta kolkraft i grannländerna. Denna klimatnytta har [beräknats](#) till 600 g CO₂/kWh av nätverket vindkraftens klimatnytta.

NÅGRA BERÄKNINGSEXEMPEL

För att omvandla energibesparingar till klimatnytta: Om ett projekt minskar energianvändningen med 1 000 MWh, fördelat på exempelvis 600 MWh fjärrvärme, 300 MWh el och 100 MWh olja så kan du räkna så här:

$$\begin{array}{r} 600 \text{ MWh} \times 49 \text{ kg/MWh} = 29\,400 \text{ kg} \\ + 300 \text{ MWh} \times 600 \text{ kg/MWh} = 240\,000 \text{ kg} \\ + 100 \text{ MWh} \times 290 \text{ kg/MWh} = 29\,000 \text{ kg} \\ \hline 298\,400 \text{ kg eller } 298 \text{ ton CO}_2 \end{array}$$

För att jämföra utsläppsminskningar: En genomsnittlig bil släppte ut 1,66 ton koldioxid under 2020, baserat på ett utsläpp på 151 g CO₂/km, enligt Trafikverket, och en körsträcka på 1 100 mil, enligt Trafikanalys. Det betyder att ett projekt som minskar utsläppen med 298 ton motsvarar utsläppen från 180 genomsnittliga bilar.

För att jämföra besparingar i kronor: En förskollärare hade enligt [lära.se](#) i genomsnitt 33 283 kronor i månadslön under 2020. Enligt Driva eget kalkylator ger det en årskostnad på 553 937 kronor, inklusive sociala avgifter mm.